

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **V. I.**, zastoupen Mgr. Bc. Romanem Knedlhensem, advokátem se sídlem Václavské náměstí 795/40, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 10. 2014, č. j. MV-142186-3/SO-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 5. 2016, č. j. 30 A 35/2015 – 141,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 8. 10. 2013, č. j. OAM-1088-10/ZR-2013, zrušilo postupem podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), platnost žalobcova povolení k trvalému pobytu na území České republiky.

[2] Žalovaná toto rozhodnutí v odvolacím řízení potvrdila. Rozhodnutí o odvolání zaslala na žalobcovu adresu, která byla zapsána v centrální evidenci cizinců. Žalobce nebyl na této adrese zastížen, proto mu byla zásilka uložena u poskytovatele poštovních služeb.

Po marném uplynutí lhůty pro její vyzvednutí ji doručovatel zaslal zpět žalované. Ta poté vyvěsila rozhodnutí na úřední desce.

[3] Žalobce brojil proti rozhodnutí o odvolání u Krajského soudu v Plzni žalobou ze dne 31. 3. 2015. Krajský soud při zkoumání naplnění podmínek řízení zjistil, že napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno fikcí (poté, co si je v desetidenní lhůtě nevyzvedl u provozovatele poštovních služeb) dne 14. 11. 2014. Dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců musí být žaloba proti správnímu rozhodnutí podána do 30 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Žalobci bylo rozhodnutí doručeno 14. 11. 2014, lhůta pro podání žaloby tedy uplynula 14. 12. 2014. Podání ze dne 31. 3. 2015 tak krajský soud jako opožděné odmítl.

[4] Žalobce podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, na základě níž Nejvyšší správní soud toto usnesení rozsudkem ze dne 5. 8. 2015, č. j. 1 Azs 125/2015 - 31, zrušil. Zjistil totiž, že žalovaná nerespektovala žalobcem uvedenou adresu pro doručování, v důsledku čehož nemohlo být provedené doručení rozhodnutí o odvolání účinné. Úkolem krajského soudu v dalším řízení tak bylo posoudit, v jakém okamžiku počala běžet lhůta pro podání žaloby a zda byla žaloba podána včas.

[5] Krajský soud vycházel z toho, že se žalobce s napadeným rozhodnutím seznámil, neboť proti němu podal žalobu. Sám žalobce tvrdí, že se s rozhodnutím seznámil 23. 3. 2015, kdy nahlédl do správního spisu. Správní spis přitom neobsahuje žádné potvrzení o tom, že by se nahlédnutí tento den realizovalo. Vyplývá z něj pouze, že do něj žalobce nahlížel 4. 6. 2015, tedy až několik dnů po podání žaloby. Krajský soud však uvedl, že považuje za nelogické, že by se žalobce s rozhodnutím seznámil až několik dní po podání žaloby, a konstatoval, že nejpravděpodobnější datum, kdy došlo k seznámení žalobce s rozhodnutím žalované, je jím uváděný den 23. 3. 2015. Tuto skutečnost sice nebylo možné jednoznačně prokázat, avšak v takové situaci soud postupoval při posuzování otázky včasnosti žaloby v souladu se zásadou *in dubio mitius* a dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas.

[6] Při jejím věcném posouzení poté krajský soud zjistil, že obsahuje pouze jediný žalobní bod, který spočívá v procesním pochybení žalovaného, tedy konkrétně v tom, že žalobci nebylo napadené rozhodnutí doručeno a žalovaný pochybil v tom, že doručoval na adresu uvedenou v cizineckém informačním systému.

[7] Jelikož však žalobci bylo napadené rozhodnutí doručeno ve chvíli, kdy se s ním skutečně seznámil (tedy okamžikem nahlédnutí do správního spisu), bylo vadné doručení zhojeno, a jediný žalobní bod tak není relevantní. Soud proto označil žalobu za nedůvodnou a již se nezabýval podáními žalobce z jara 2016, která měla prokázat nutnost jeho pobytu v zahraničí. Žalobce v žalobě totiž neuvedl žádné námitky týkající se samotného obsahu napadeného rozhodnutí a dle § 71 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) platí, že žalobce může rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky nebo o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby, což neučinil.

II. Kasační stížnost

[8] Žalobce (stěžovatel) se domáhá opětovného zrušení rozsudku krajského soudu z důvodu jeho nezákonnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[9] Krajský soud měl dle jeho názoru zkoumat, zda může být vůbec jiný způsob doručení zásilky, než ten, který je předvídaný správním řádem, považován za řádné doručení. Závěr soudu o tom, že otázka, zda bylo doručení učiněno zákonem předepsaným způsobem, není podstatná, byl-li adresát s obsahem písemnosti seznámen, je dle stěžovatele chybný. Takový výklad by vedl k tomu, že správní orgán nemá vlastně povinnost postupovat v souladu se zákonem – postačí, pokud se účastník řízení z vlastní iniciativy nebo zcela náhodně dozví, že správní rozhodnutí bylo vydáno. Nezákonný postup správního orgánu by pak byl zhojen jednáním účastníka řízení, který by byl stížen negativními důsledky takového rozhodnutí, ačkoliv správní orgán při jeho vydávání postupoval v rozporu se zákonem. Pokud by se stěžovatel o vydání napadeného rozhodnutí nedozvěděl, platilo by přitom, že je nepravomocné a běh lhůty pro podání žaloby proti němu nezapočal. Takový závěr je nepřijatelný, neboť ten účastník správního řízení, který se aktivně zajímá o svá práva a povinnosti, by byl znevýhodněn oproti zcela pasivnímu účastníku, který s ohledem na pochybení správního orgánu při doručování vůbec nekoná.

[10] Dle stěžovatele mu nebylo rozhodnutí dosud doručeno, neboť nebyly splněny podmínky pro doručování stanovené správním řádem a tato skutečnost nemůže být jakkoliv zhojena, také s ohledem na nemožnost stoprocentního prokázání okamžiku, kdy bylo stěžovateli napadené rozhodnutí doručeno. Z toho důvodu měla být vzata v potaz stěžovatelova podání z jara 2016.

[11] Stěžovateli bylo v důsledku postupu správních orgánů a krajského soudu znemožněno efektivní uplatňování práv. Nebylo mu uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění, správní orgán stěžovatelovu dovolání nevyhověl. Nevydání tohoto víza bylo protiprávní, neboť příslušný správní orgán jeho nevydání opřel o zcela nesprávný předpoklad opožděného podání žaloby. V důsledku těchto událostí nebyla stěžovateli dána možnost efektivně brojit proti zrušení trvalého pobytu. I k této skutečnosti měl dle stěžovatele krajský soud přihlídnout, stejně jako k dalším předloženým podáním a vyjádřením.

[12] Závěrem kasační stížnosti se stěžovatel vyjádřil k okolnostem a skutečnostem, v důsledku kterých byl nucen pobývat mimo Českou republiku. Po úmrtí svého otce v roce 2011 se po nezbytně nutnou dobu staral na Ukrajině o svou matku. Poté stěžovatel onemocněl, byl hospitalizován a následně se léčil pod dohledem své matky, lékařky. Tyto skutečnosti dle stěžovatele odůvodňují existenci závažných důvodů dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu bylo zcela nepřiměřeným zásahem do soukromého života stěžovatele. Zároveň vyjádřil stěžovatel obavy ohledně současné bezpečnostní situace na Ukrajině.

[13] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se plně ztotožňuje s tím, jak věc posoudil krajský soud, a navrhla Nejvyššímu správnímu soudu kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou.

[15] K přípustnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. *je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.* Ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je nutno v souladu s ustálenou judikaturou interpretovat tak, že brání Nejvyššímu správnímu soudu v tom, aby se v řízení o opakované kasační stížnosti za nezměněného skutkového a právního stavu vyjadřoval k námitkám, které ve svém dřívějším rozsudku označil za nedůvodné, neboť také tímto závěrem svého předchozího rozsudku v dané věci je vázán. V opakované kasační stížnosti může účastník řízení napadnout jediné nesprávnou realizaci závazného právního názoru či pokynu a závěry z ní vyplývající, případně zpochybnit otázky, které nemohly být předmětem první kasační stížnosti [srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, publikované pod č. 2365/2011 Sb. NSS, bod 28 nebo nálezn Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 136/05 ze dne 8. 6. 2005 (N 119/37 SbNU 519)].

[16] Předchozím zrušeným rozhodnutím krajského soudu, byla žaloba odmítnuta pro opožděnost. K samotné důvodnosti žalobních námitek se tak krajský soud vyjádřil až v řízení následujícím, jeho závěry tak mohou být předmětem řízení před Nejvyšším správním soudem až nyní, kasační stížnost je proto přípustná.

[17] Důvodnost kasační stížnosti poté posoudil Nejvyšší správní soud v mezích této námítky a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, že rozhodnutí žalovaného nebylo doručeno řádně, a krajský soud měl jeho rozhodnutí z toho důvodu zrušit. Tato kasační námitka není důvodná.

[20] Dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců musí být žaloba proti rozhodnutí podána do 30 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni nebo ode dne sdělení jiného rozhodnutí správního orgánu. Obdobná je i obecná úprava podání žaloby obsažená v § 72 odst. 1 s. ř. s., který spojuje počátek běhu lhůty pro podání žaloby s oznámením napadeného rozhodnutí doručením jeho písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem.

[21] Nejvyšší správní soud se výkladem tohoto ustanovení v minulosti mnohokrát zabýval. Opakovaně judikuje, že nerespektování zákonem stanovených pravidel pro

doručování nemůže mít vliv na účinnost doručení, pokud adresát písemnost převzal, a mohl se s jejím obsahem fakticky seznámit. Na straně jedné je totiž nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě účastníci řízení mohou být výrazně dotčeni na svých právech (včetně přístupu k soudu), ale na druhé straně nelze přijmout formalistický přístup, je-li naplněna materiální funkce doručení, tj. seznámení se s obsahem písemnosti (v podrobnostech srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010 - 95, a další v něm citovanou judikaturu). Pokud tedy měl stěžovatel prokazatelně možnost se s obsahem rozhodnutí seznámit, lze tuto skutečnost považovat za doručení se všemi jeho účinky a není třeba trvat na novém, formálně bezvadném doručení.

[22] Sám stěžovatel od počátku tvrdí, že se s rozhodnutím žalované seznámil dne 23. 3. 2015 při nahlížení do správního spisu. Ve spisu o tomto nahlížení není proveden záznam, avšak krajský soud dal v takové situaci za pravdu stěžovateli a žalobu díky tomu posoudil jako včas podanou. Tato úvaha krajského soudu byla správná a ve prospěch přístupu stěžovatele k soudu, neboť díky ní mohla být žaloba projednána věcně. Důvodem jejího zamítnutí byla poté skutečnost, že neobsahovala žádné další námitky nad rámec vytykávaných vad doručování, které však byly reálným seznámením se stěžovatele s rozhodnutím zhojeny, a nebylo tak třeba (v souladu s výše rozvedenou zásadou materiálního doručení) trvat na novém, formálně bezvadném doručení.

[23] Vzhledem k tomu, že stěžovatel v žalobě skutečně uplatnil pouze jedinou námitku, a sice pochybení správního orgánu při doručování, krajský soud byl takto vymezeným předmětem řízení omezen. Nemohl proto přihlédnout k námitkám uplatněným stěžovatelem několik měsíců po podání žaloby, které se týkaly nutnosti pobytu stěžovatele mimo území České republiky. Ani Nejvyšší správní soud se jimi nyní nemůže s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. zabývat. Nejvyšší správní soud totiž přezkouvává pouze zákonnost závěrů krajských soudů k jednotlivým skutkovým a právním otázkám, které jim byly v žalobách přdestřeny (srov. rozsudek ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155).

[24] Námitky týkající se neudělení víza za účelem strpění stěžovateli jsou rovněž mimo předmět řízení o této kasační stížnosti. V řízení přezkouvávaným rozhodnutím je rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu stěžovateli, Nejvyšší správní soud tak nemůže přihlédnout k jeho problémům při získávání jiného typu pobytového oprávnění, o němž se vedlo samostatné řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

[26] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[27] O návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, protože bez zbytečného prodlení po poučení účastníků a obstarání nutných podkladů rovnou, v zákonné lhůtě pro rozhodnutí o odkladném účinku, přistoupil k rozhodnutí ve věci samé.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. srpna 2016

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu